

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Comprensión da Linguaxe Natural	Código	614544008	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Inglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Computación e Tecnoloxías da Información			
Coordinación	Gómez Rodríguez, Carlos	Correo electrónico	carlos.gomez@udc.es	
Profesorado	Gómez Rodríguez, Carlos	Correo electrónico	carlos.gomez@udc.es	
	Vilares Calvo, David		david.vilares@udc.es	
	Vilares Ferro, Jesus		jesus.vilares@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.es			
Descrición xeral	A materia introduce os conceptos e técnicas básicas asociadas ao procesamento da linguaxe natural, punto de partida para o deseño de contornas de explotación de información e de diálogo baseadas na linguaxe humana, tanto a nivel léxico como sintáctico, semántico e pragmático. O obxectivo é introducir ao estudante na complexidade inherente á análise da linguaxe natural humana, fundamentalmente asociada á ambigüidade e dependencias contextuais que presenta, e no deseño de estruturas de datos e algoritmos que permitan o seu tratamento práctico.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer, comprender e analizar a representación formal de diversos fenómenos léxicos, sintácticos e semánticos da linguaxe natural.	AM1	BM1 BM3 BM4 BM6 BM10	CM2 CM8
Coñecer, comprender e saber usar as tecnoloxías, marcos e librarías para a construción de sistemas de procesamento da linguaxe natural.	AM1 AM2	BM3 BM4 BM6 BM7 BM10	CM2 CM3 CM7
Deseñar, implementar e saber usar algoritmos e estruturas de datos para tratar e dar soporte aos diversos fenómenos característicos da linguaxe natural.	AM1 AM2 AM3	BM1 BM3 BM4 BM6 BM7 BM10	CM2 CM3 CM7 CM8

Coñecer, comprender e analizar as técnicas de procesamento da linguaxe natural para o procesado e desambiguación a nivel léxico, sintáctico e semántico.	AM1 AM2 AM3	BM1 BM3 BM4 BM6 BM7 BM10	CM2 CM3 CM7 CM8
Coñecer e comprender os problemas que presenta a ambigüidade e imprecisión nas fontes de datos en linguaxe natural e técnicas para resolvelos.	AM1 AM2	BM1 BM3 BM4 BM6 BM7 BM10	CM2 CM3 CM7 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
Introdución.	Niveis de análise. Ambigüidade e dependencias contextuais.
Análise léxica.	Segmentación. Dicionarios e tesauros. Técnicas de etiquetaxe morfosintáctica.
Análise sintáctica.	Gramáticas alxebraicas. Gramáticas suavemente sensibles ao contexto. Gramáticas de dependencias. Gramáticas probabilísticas.
Análise semántica.	Semántica léxica. Dependencias semánticas. Grafos semánticos.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A3 A4 B1 B3 B6 B7 B10 C2 C8	21	21	42
Prácticas de laboratorio	A2 A3 A4 B3 B4 B6 B7 B10 C2 C3 C7 C8	14	48	62
Solución de problemas	A2 A3 A4 B3 B4 B6 B7 B10 C2	7	25	32
Proba obxectiva	A2 A3 A4 B1 B6 B7 C2	3	9	12
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Clases teóricas, nas que se expón o contido de cada tema. O alumno disporá de copias das transparencias con anterioridade e o profesor promoverá unha actitude activa, realizando preguntas que permitan aclarar aspectos concretos e deixando cuestións abertas para a reflexión do alumno.
Prácticas de laboratorio	Clases prácticas con uso de computador, que permiten ao alumno familiarizarse desde un punto de vista práctico coas cuestións expostas nas clases teóricas.

Solución de problemas	Aprendizaxe baseada en problemas, seminarios, estudo de casos e proxectos.
Proba obxectiva	Avaliarase o dominio dos coñecementos teóricos e operativos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Prácticas de laboratorio Solución de problemas Proba obxectiva	O desenvolvemento, tanto das clases maxistras como das de resolución de problemas e os laboratorios de prácticas, realízase atendendo ao progreso dos alumnos nas capacidades de comprensión e asimilación dos contidos impartidos. O avance xeral da clase compaxínase cunha atención específica a aqueles alumnos que presenten maiores dificultades na tarefa da aprendizaxe e cun apoio adicional a aqueles que presenten maior desenvolvemento e desexen ampliar coñecementos. No que respecta ás tutorías individuais, dado o seu carácter personalizado, non deben dedicarse a estender os contidos con novos conceptos, senón a aclarar os conceptos xa expostos. O profesor utilizará como unha interacción que lle permita extraer conclusións respecto ao grao de asimilación da materia por parte dos alumnos.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	A2 A3 A4 B3 B4 B6 B7 B10 C2 C3 C7 C8	As entregas das prácticas deben realizarse dentro do prazo establecido no campus virtual e deben seguir as especificacións indicadas no enunciado tanto para a súa presentación como o seu defensa.	40
Proba obxectiva	A2 A3 A4 B1 B6 B7 C2	Realización obrigatoria. Avaliarase o dominio dos coñecementos teóricos e operativos da materia.	60

Observacións avaliación

Os alumnos deberán alcanzar polo menos un 40% da máxima nota cada parte (teoría, práctica) e en calquera caso a suma de ambas as partes debe superar un 5 para superar a materia. Se non se cumpre algún dos requisitos anteriores, a nota da convocatoria establecerase de acordo á menor nota obtida. En caso de non alcanzar o mínimo nalgunha das partes, o alumno terá unha segunda oportunidade na que soamente se lle esixirá a entrega de dita parte. Non se gardarán cualificacións entre cursos académicos. As entregas das prácticas deben realizarse dentro do prazo establecido no campus virtual e deben seguir as especificacións indicadas no enunciado tanto para a súa presentación como a súa defensa. Terá a condición de "Presentado" quen entregue todas as prácticas obrigatorias ou concorra á proba obxectiva no período oficial de avaliación. No caso de realización fraudulenta de exercicios ou probas, aplicarase a Normativa de avaliación do rendemento académico dos estudantes e de revisión de cualificacións. En aplicación da normativa correspondente sobre plaxio, a copia total ou parcial dalgún exercicio de prácticas ou de teoría suporá o suspenso nas dúas oportunidades do curso, coa cualificación de 0,0 en ambos os casos.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Manning, C., & Schütze, H. (1999). Foundations of statistical natural language processing. MIT Press - Goldberg, Y. (2017). Neural network methods for natural language processing. Synthesis lectures on human language technologies. Morgan Claypool - Jacob Eisenstein (2019). Introduction to Natural Language Processing. MIT Press - Jurafsky, D. & Martin, J. H. (2022). Speech and Language Processing (3rd ed. draft). Disponible en: https://web.stanford.edu/~jurafsky/slp3/ - Manning, C., & Schütze, H. (1999). Foundations of statistical natural language processing. MIT Press

Bibliografía complementaria	- Chollet, F. (2018). Keras: The python deep learning library. Astrophysics Source Code Library - Stuart Russell, Peter Norvig (2020). Artificial Intelligence: A Modern Approach, 4th Edition. Pearson - Christopher D. Manning, Prabhakar Raghavan, Hinrich Schütze (2008). Introduction to Information Retrieval. Cambridge University Press, Cambridge - Kübler, S., McDonald, R., & Nivre, J. (2009). Dependency Parsing. Synthesis lectures on human language technologies. Morgan Claypool Adicionalmente, manexaranse textos científicos dispoñibles nas bibliotecas dixitais da área, como o ACL Anthology ou ACM.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Aprendizaxe Automática I/614544012

Materias que continúan o temario

Minería de Textos/614544011

Modelado da Linguaxe/614544009

Intelixencia Web e Tecnoloxías Semánticas/614544010

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías